

Jaarverslag 2021 & Jaarplan 2022

Rekenkamer Amersfoort, maart 2022

(foto: A van Hemel)

INHOUD

INHOUD	0
VOORWOORD	2
DEEL 1 JAARVERSLAG 2021	3
1 ALGEMENE INFORMATIE REKENKAMER	4
1.1 SAMENSTELLING	4
1.2 MISSIE EN DOEL	4
2 WERKZAAMHEDEN 2021	5
2.1 ONDERZOEKEN	5
2.2 VERZOEKEN	6
2.3 COMMUNICATIE	6
2.4 EXTERNE CONTACTEN EN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	6
2.5 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING	7
2.6 AUDITCOMMISSIE	7
3 BUDGETBESTEDING	9
3.1 BUDGET	9
DEEL 2 JAARPLAN 2022	10
1 JAARPLAN	11
1.1 MISSIE EN DOEL	11
1.2 ONDERZOEKSPLAN 2022	11
1.3 BUDGET	12

VOORWOORD

Amersfoort, 25 maart 2022

De rekenkamer kijkt in dit jaarverslag terug op haar activiteiten in 2021. Dit is gecombineerd met het jaarplan 2022. In verband met de verkiezingen in maart heeft de rekenkamer ervoor gekozen om het jaarplan op te stellen zonder eerst de fracties te bezoeken. Deze bezoeken worden later in het jaar gepland en de input van de fracties nemen we mee voor het jaarplan 2023.

Ook in 2021 heeft de rekenkamer een aantal onderzoeken afgerond. Dit waren het onderzoek Handhaving in de openbare ruimte, het onderzoek Bescherming persoonsgegevens en het onderzoek Parkeergarages en fietsenstallingen. De onderzoeken zijn in de gemeenteraad besproken en de aanbevelingen zijn overgenomen. Het onderzoek naar de effectiviteit van het woonbeleid is in december 2021 afgerond en begin 2022 aangeboden aan de gemeenteraad. In mei volgt het bespreken van de aanbevelingen in De Ronde.

De doorwerking van de aanbevelingen van rekenkameronderzoeken worden gemonitord door het college. Hierdoor kunnen raadsleden, de auditcommissie en andere betrokkenen zicht houden op de acties die daarop zijn ingezet.

De gemeenteraad heeft op 13 juli 2021 unaniem de motie Zorgen om de Jeugdzorg aangenomen waarin de rekenkamer wordt gevraagd onderzoek te doen naar de jeugdbeschermingsketen. De rekenkamer heeft aangegeven dit graag op zich te nemen en intussen is de opdracht verleend. Daarnaast wordt in 2022 nog een rekenkameronderzoek uitgevoerd waarvoor de onderzoeksvraag nog niet is geformuleerd maar wat betrekking zal hebben op het onderwerp ondermijning.

Wij vertrouwen er op dat we ook in 2022 een constructieve samenwerking tegemoet gaan met voor de raad relevante onderzoeken en bruikbare aanbevelingen.

Drs. Henny Overbeek-Jansen,
voorzitter Rekenkamer Amersfoort

DEEL 1

JAARVERSLAG 2021

1 ALGEMENE INFORMATIE REKENKAMER

1.1 Samenstelling

In 2021 was de rekenkamer als volgt samengesteld:

Externe leden

Mevrouw drs. H.G.M (Henny) Overbeek (voorzitter)

De heer ir. H.A. (Bert) Lokhorst

De heer mr. W.J. (William) Maassen

Interne leden (raadsleden)

De heer drs. G.H. (Gert) Hunink (ChristenUnie)

De heer J.A.D. (Hans-Dieter) de Smit MA MSc (CDA)

Secretaris

Mevrouw drs. M. (Martine) van Engen

1.2 Missie en doel

Bij haar start heeft de rekenkamer een missie geformuleerd die de leidraad vormt bij haar werkzaamheden: “De rekenkamer spreekt de ambitie uit dat zij door middel van haar onderzoeken een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van het bestuur van de stad Amersfoort en dat de resultaten van haar onderzoeken een bijdrage leveren aan de versterking van de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad.”

Het doel van de rekenkamer is inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente op de volgende onderdelen:

- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- Doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering efficiënt verlopen?
- Doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten ook daadwerkelijk behaald?

2 WERKZAAMHEDEN 2021

2.1 Onderzoeken

In tabel 1 is de status van de voor 2021 geplande onderzoeken weergegeven. Onder het overzicht is per onderzoek een toelichting opgenomen.

Tabel 1 Status onderzoeken 2021

Onderzoek		Status
1	Handhaving in de openbare ruimte	Afgerond
2	Bescherming persoonsgegevens	Afgerond
3	Parkeergarages en fietsenstallingen	Afgerond
4	Woonbeleid	Lopend

Onderzoek handhaving in de openbare ruimte

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar handhaving in de openbare ruimte. In het onderzoek werd onderzocht hoe de inzet van boa's bij handhaving in de openbare ruimte werkt, wat de ervaringen van inwoners zijn en hoe de samenwerking met burgemeester, politie en andere organisaties verloopt. Pro Facto heeft het onderzoek uitgevoerd.

Op 26 januari 2021 is het rapport aangeboden aan de raad. Op 2 maart 2021 is het onderzoek behandeld in De Ronde.

Onderzoek Bescherming persoonsgegevens

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de bescherming van persoonsgegevens. Er is met het onderzoek in kaart gebracht hoe de gemeente de persoonsgegevens van haar inwoners beschermt; en met name hoe derden, aan wie de gemeente de uitvoering van beleid heeft uitbesteed, dat doen. Daarnaast is gekeken of de in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) vastgelegde regels en procedures in het gemeentelijk beleid zijn verwerkt en door medewerkers worden nageleefd. Het onderzoek is uitgevoerd door PBLQ.

Op 25 mei 2021 is het rapport aangeboden aan de raad. De behandeling van het onderzoek vond plaats op 29 juni 2021.

Onderzoek parkeergarages en fietsenstallingen Amersfoort

Op welke aspecten kan (het beleid voor) het parkeren en stallen in de openbaar toegankelijke parkeergarages en openbare bewaakte fietsenstallingen worden verbeterd en in hoeverre zijn de parkeergarages en fietsenstallingen toegerust voor een autoluwe binnenstad? Dit zijn de hoofdvragen die de rekenkamer heeft onderzocht. Het doel van het onderzoek was aanbevelingen te kunnen doen voor verbetering van het geheel van parkeren en stallen en dienstbaar te zijn aan de plannen voor een autoluwe binnenstad. Mr.Y Parking Guest heeft dertien parkeergarages en drie fietsenstallingen onderworpen aan een schouw. Ook is gekeken naar de ervaringen van inwoners en abonenthouders en zijn er interviews gehouden.

Dit onderzoek heeft veel vertraging opgelopen als gevolg van de coronacrisis. Vanwege de sluiting van winkels hadden parkeergarages te maken met een veel lagere bezetting waardoor het onderzoek een periode stil kwam te liggen. Uiteindelijk is het onderzoek in een wat aangepaste vorm gecontinueerd. Het rapport is 21 december 2021 aangeboden en is op 5 februari 2022 behandeld in De Ronde.

Onderzoek Effectiviteit woonbeleid

De rekenkamer is in 2021 een onderzoek gestart naar de effectiviteit van het woonbeleid in Amersfoort. De hoofdvraag van dit onderzoek was: binnen welke ruimtelijk-juridische en maatschappelijke context opereert de gemeente Amersfoort op de woningmarkt? En hoe doeltreffend is het Deltaplan Woonopgave 2019-2030 binnen die context in de fasen van beleidsvorming, instrumenten, uitvoering & realisatie en raadsinformatie & bijsturing op basis van de huidige ervaringen? De ambitie is dat er in 2030 voor iedereen een passende en betaalbare woning in Amersfoort is. Dit is vastgelegd in het Deltaplan. Uit het rekenkameronderzoek blijkt dat het Deltaplan effectief is als het gaat om het bouwen van voldoende woningen. Daarnaast blijkt dat het realiseren van betaalbare woningen lukt als het gaat om huur, maar niet als het gaat om betaalbare koop. Er zijn wel winstwaarschuwingen voor de toekomst. De woningbouwproductie kan in de toekomst onder druk komen te staan onder meer als gevolg van de eisen die aan bouwplannen gesteld worden. Voor de huisvesting van kwetsbare doelgroepen, waaronder ook kwetsbare ouderen, zijn de maatregelen in het woonbeleid te beperkt en onrealistisch. Het onderzoek is uitgevoerd door I&O Research en is op 22 februari 2022 aangeboden aan de raad. Op 10 mei 2022 staat de behandeling in De Ronde gepland.

2.2 Verzoeken

Burgers, instanties e.d. kunnen bij de rekenkamer een verzoek indienen voor een onderzoek. De rekenkamer toetst deze verzoeken aan het onderzoeksprotocol en besluit vervolgens of dit in de planning wordt opgenomen.

Ook de gemeenteraad kan een verzoek tot een onderzoek doen. De rekenkamer bericht de raad binnen een maand gemotiveerd in hoeverre aan dat verzoek wordt voldaan. Op 13 juli 2021 heeft de raad unaniem de motie 2021-099M 'Zorgen om de Jeugdzorg' aangenomen waarin de rekenkamer wordt gevraagd onderzoek te doen naar de jeugdbeschermingsketen. De rekenkamer heeft daar vervolgens in een schriftelijke reactie laten weten in hoeverre zij aan dit verzoek kan voldoen. In de reactie beschrijft de rekenkamer twee verschillende onderzoeksvarianten. Ook vroeg de rekenkamer om een klankbordgroep vanuit de raad. Vervolgens is in De Ronde op 26 oktober 2021 gesproken over de brief van de rekenkamer. Er is toen een keuze gemaakt voor de uitgebreidere onderzoeksvariant (variant 2) en er is een klankbordgroep opgericht. Het onderzoek wordt gefinancierd vanuit het raadsbudget en niet vanuit het budget van de rekenkamer. Het onderzoek is in januari 2022 gestart en zal naar verwachting in het najaar van 2022 gereed zijn.

2.3 Communicatie

De rekenkamer voert een actief communicatiebeleid om haar werkzaamheden en de resultaten hiervan aan de raad en de stad bekend te maken. In 2021 werden hiervoor de volgende instrumenten ingezet:

- Twitteraccount: @rekenkamerfoort.
- Persbericht bij nieuwswaardige gebeurtenissen.
- Website amersfoort.nl/rekenkamer.

2.4 Externe contacten en deskundigheidsbevordering

Om kennis en ervaring uit te wisselen heeft de rekenkamer contact met collega-rekenkamers in het land. De rekenkamer is lid van de NVRN (Nederlandse Vereniging van

lokale Rekenkamers en Rekenkamercommissies). De NVRR organiseert een aantal keer per jaar landelijke kenniskringen. Hierin wordt gesproken over aangelegenheden die spelen op het vlak van rekenkamer(commissie)s en over afgeronde en lopende onderzoeken. Ook wordt kennis uitgewisseld over bijvoorbeeld onderzoeksmethoden en -aanpak.

De rekenkamer heeft deelgenomen aan de volgende bijeenkomsten:

- Op 1 juli en 2 december 2021 organiseerde de NVRR landelijke kenniskringen. De secretaris heeft deze bijeenkomsten bezocht.
- Op 3 september 2021 organiseerde de gemeenteraad de opening van het politieke seizoen. Henny Overbeek, William Maassen en Martine van Engen zijn daarbij aanwezig geweest.

2.5 Algemene Verordening Gegevensbescherming

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geeft de basis van de regels waaraan we ons moeten houden om zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan. Vanaf 25 mei 2018 geldt deze nieuwe privacywet in heel Europa. Deze AVG verving daarmee de Wet bescherming persoonsgegevens.

De rekenkamer verwerkt soms persoonsgegevens en soms bijzondere persoonsgegevens. Voorafgaand aan elk onderzoek weegt de rekenkamer zorgvuldig af welke gegevens nodig zijn voor het onderzoek, zodat dit met zo min mogelijk gegevens en zo veilig mogelijk kan worden uitgevoerd. De rekenkamer gaat op een zorgvuldige en veilige manier met persoonsgegevens om, in overeenstemming met de AVG. Hoe dat werkt is vastgelegd in de privacyverklaring op www.amersfoort.nl/rekenkamer.

De rekenkamer is, als overheidsorganisatie, verplicht een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG van de rekenkamer is de heer Brenno de Winter.

2.6 Auditcommissie

De auditcommissie heeft naast het adviseren van de raad over onderwerpen van de planning en controlcyclus ook “het monitoren van de opvolging van door de raad overgenomen aanbevelingen voortvloeiend uit rekenkameronderzoeken” als taak.¹ Daarnaast is het gebruikelijk dat de rekenkamer haar jaarverslag en jaarplan in de auditcommissie toelicht. Op [6 april](#) 2021 heeft de rekenkamer haar jaarverslag 2020 en jaarplan 2021 in de auditcommissie toegelicht. In dezelfde vergadering werd ook de

¹ Verordening auditcommissie, artikel 2 lid g

[monitor](#) van het college met betrekking tot de opvolging van aanbevelingen van de rekenkamer besproken.²

Dag van de jaarstukken

Op 16 juni 2021 heeft de auditcommissie voor de derde keer een Dag van de jaarstukken gehouden. Met deze dag vormt de auditcommissie zich een beeld over de kwaliteit van de jaarstukken aan de hand van nader onderzoek naar geselecteerde thema's uit de jaarstukken. De vorige keren constateerde de auditcommissie dat een goede controle achteraf gebaat is bij goede kaderstelling en doelformulering vooraf. De secretaris van de rekenkamer heeft op 16 juni een masterclass *Doelen stellen en kaders formuleren* gegeven. De vraag die centraal stond was: Geeft de programmabegroting (waar immers de doelen worden geformuleerd) de raad voldoende mogelijkheden om de controlerende taak te vervullen? Volgens de secretaris van de rekenkamer is er in Amersfoort aan de voorkant nog wat te winnen op de volgende drie punten:

- Doelstellingen specifiek en meetbaar maken;
- Indicatoren formuleren die inzicht geven in de effecten;
- Duidelijker relatie tussen doelen, effecten en prestaties.

Ook aan de achterkant valt er nog wel te winnen: niet voor alle thema's geven cijfermatige indicatoren voldoende inzicht. In de masterclass is besproken hoe het concept 'rijker verantwoorden' een goede aanvulling kan zijn voor die terreinen waar de cijfers niet het juiste of hele verhaal vertellen. De cijfers worden verrijkt met gesprek en verhaal uit de praktijk waardoor er meer context en duiding ontstaat.

Naar aanleiding van de Dag van jaarstukken heeft de auditcommissie een [advies](#) met aanbevelingen geformuleerd. In Het Besluit van [6 juli](#) 2021 heeft de raad deze aanbevelingen overgenomen.

² Dit naar aanleiding van de door de raad aangenomen [motie 2019-065M Monitoren uitvoering aanbevelingen rekenkamer](#) waarmee het college in het vervolg de volgende opdrachten heeft:

- de Raadsinformatiebrief (die na drie maanden aan de raad wordt gestuurd) met daarin een plan van aanpak voor de uitvoering van de aangenomen aanbevelingen na een jaar aan te vullen met de laatste stand van zaken ten aanzien van de uitvoering en borging, waarna deze aan de raad wordt gezonden.
- de raad gedurende langere tijd actief te informeren over de stand van zaken bij de uitvoering. Dit kan door, gelijk aan de werkwijze met moties en toezeggingen, een overzicht te genereren met de stand van zaken van de uitvoering en borging van de aangenomen aanbevelingen (conform A-13.1b). Voor de continuïteit zou daarbij tot drie jaar teruggeblikt moeten worden. Daarna kan de auditcommissie aangeven of een aanbeveling is afgedaan of niet. Dit overzicht kan jaarlijks tegelijk besproken worden met het jaarverslag van de rekenkamer, die in mei in de auditcommissie voorligt.

3 BUDGETBESTEDING

Het volgende overzicht geeft de begrote versus bestede middelen weer voor 2021. Onder het overzicht is een toelichting per post opgenomen.

3.1 Budget

Tabel 2 Financieel overzicht 2021 (in €)

Begroting				Realisatie		
Onderzoeksbudget			57.821			45.084
	- regulier onderzoeksbudget	37.181		- onderzoeken	45.084	
	- overheveling uit 2020	20.640				
Vergoeding externe leden			21.847			20.276
Overige kosten			7.542			1.474
Totaal			87.210			66.834

Onderzoeksbudget

Het onderzoeksbudget bestaat naast een regulier budget ook uit een overheveling van budget uit het voorgaande jaar. De uitvoering van onderzoeken loopt niet gelijk aan kalenderjaren. Meestal resulteert dat in een overhevelingsvoorstel aan de gemeenteraad. Voor 2021 is een bedrag van 20.640 euro uit 2020 overgeheveld naar 2021. Het in 2021 gestarte onderzoek wordt in 2022 afgerond. Ook hiervoor is een overhevelingsvoorstel gedaan.

Vergoedingen externe leden

De vergoeding van externe leden is opgebouwd uit een reguliere vergoeding en een vergoeding voor het begeleiden van onderzoek. Onder de reguliere vergoeding vallen de vaste maandvergoeding en de vergadervergoeding. Daarnaast geldt dat voor elk onderzoek één van de externe leden van de rekenkamer optreedt als onderzoeksbegeleider. De uren die hiervoor gedeclareerd mogen worden zijn aan een maximum verbonden.

Overige kosten

De overige kosten bestaan in 2021 voornamelijk uit de contributie aan de NVRR.

DEEL 2

JAARPLAN 2022

1 JAARPLAN

1.1 Missie en doel

Ook voor 2022 laat de rekenkamer zich leiden door haar missie. De rekenkamer zal haar activiteiten uitvoeren binnen de kaders die worden gesteld door de verordening, het reglement van orde en het onderzoeksprotocol (zie amersfoort.nl/rekenkamer). Deze kaders zijn door de rekenkamer ontwikkeld in 2004 en worden indien nodig periodiek herzien.

Het doel van de rekenkamer is inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente op de volgende onderdelen:

- rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- doelmatigheid: is de voorbereiding en uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
- doeltreffendheid: zijn de beoogde effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

Om deze vragen te beantwoorden, voert de rekenkamer onderzoek uit. De rekenkamer wil de resultaten van haar onderzoeken ter kennis laten komen van de gemeenteraad, het college en de burgers van de gemeente Amersfoort. Verder stelt de rekenkamer Amersfoort zich ten doel om waar mogelijk bij te dragen aan de professionalisering van de lokale rekenkamerfunctie in zijn gemeenschap.

1.2 Onderzoeksplan 2022

Aan het begin van het jaar benadert de rekenkamer alle raadsfracties om in gesprek te gaan over suggesties voor het voorliggende jaarplan. Dit jaar hebben deze fractiebezoeken in verband met de verkiezingen niet plaatsgevonden.

Mede gebaseerd op de input van de raadsfracties van vorig jaar, heeft de rekenkamer nieuwe onderzoeksthema's verkend. Als resultaat daarvan heeft de rekenkamer besloten in 2022 een onderzoek naar ondermijning uit te voeren.

De rekenkamer is voornemens om in 2022 de volgende onderzoeken op te starten, uit te voeren dan wel af te ronden.

Tabel 1 Geplande onderzoeken 2022

Onderzoek		Status
1	Onderzoek effectiviteit woonbeleid	Lopend
2	Onderzoek jeugdbescherming	Lopend
3	Onderzoek ondermijning	Voorbereiding

1.3 Budget

In onderstaande tabel staat het budget van de rekenkamer in 2022.

Tabel 2 Begroting 2022 (in €)

	Begroting
Onderzoeksbudget	37.739
Vergoeding externe leden	22.175
Overige kosten	7.656
Totaal	67.570

Overhevelingsvoorstel

De uitvoering van onderzoeken loopt niet gelijk aan kalenderjaren. Meestal resulteert dat in een overhevelingsvoorstel aan de gemeenteraad. In 2021 is dat ook het geval omdat het onderzoek *Effectiviteit woonbeleid* over het jaareinde heen loopt. De rekenkamer heeft de gemeenteraad verzocht om 10.476 euro over te hevelen naar 2022. Dit bedrag is nog niet in de begroting van 2022 (tabel 2) verwerkt.